

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

**รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
หรือขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (ผลประโยชน์ทับซ้อน)**

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ความเป็นมา

การทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ในช่วงที่ผ่านมา ค่าคะแนนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าครึ่งมาตลอด ส่งผลถึงภาพลักษณ์และดัชนีความเชื่อมั่นของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย และจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนดเป้าประสงค์หลักในการเพิ่มระดับของดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ของประเทศไทยสูงกว่าร้อยละ ๕๐ และเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) มาใช้ในการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อยกระดับความโปร่งใส ซึ่งจะสนับสนุนให้ค่า CPI ของประเทศสูงขึ้น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนให้ความรู้ตามคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคต ตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่งดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมากจนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประทุพติมิอบในระดัที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

เกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มีการประเมินการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ในการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต โดยให้หน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นประชาชนและสาธารณชนรับรู้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานอย่างไร นอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมที่ได้มากำหนดเป็นมาตรการในการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (ผลประโยชน์ทับซ้อน) ในหน่วยงาน

คำนิยาม

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest) หรือสถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ (เช่น นักการเมือง ผู้บริหาร หน่วยงาน หรือผู้บริหารของบริษัทเอกชน หรือ หน่วยงานของรัฐ) เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ทางวิชาชีพ (professional interests) อันส่งผลให้เกิดปัญหาที่เขาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง เป็นกลาง/ ไม่ลำเอียงผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจที่มีต่อบุคคลนั้น ว่าเขาจะสามารถปฏิบัติงานตามตำแหน่งให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมจริยธรรมได้มากนักน้อยเพียงใด

สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความหมายเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ว่าหมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำ ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจน ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าจะจะเป็นสิ่งผิดปกติแต่อย่างใด พฤติกรรม เหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits) และผลการรับประโยชน์นั้นส่งผลต่อการ ตัดสินใจในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่น การรับเงิน หรือบริการต่างๆ จากบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมประมูลงาน จากภาครัฐ หรือการรับของขวัญจากผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน เป็นต้น

๒. การทำธุรกิจกับตนเอง (Self – Dealing) หรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานตนเอง เช่น มีส่วนได้เสีย ในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด

๓. การทำงานหล้งออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ หรือหลังเกษียณไปแล้ว (Post – Employment) คือการทำงานกับผู้อื่นหล้งออกจากที่ทำงานเดิม โดยใช้ความรู้หรืออิทธิพลจากที่เคยปฏิบัติหน้าที่ ราชการมารับงานหรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

๔. การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting) โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการ สร้างความน่าเชื่อถือ เช่น เป็นที่ปรึกษาหรือตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจซ้อนกับหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่

๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information) เช่น ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ ตนเอง

๖. การใช้บุคลากรหรือทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน (Using Employer Property for Private Advantage) เช่น การใช้รถยนต์หรือคอมพิวเตอร์ของราชการทำงานส่วนตัว การนำวัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงานมาใช้ที่บ้าน การใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานติดต่อธุระส่วนตัว การนำน้ำมันของราชการมาเติม รถยนต์ส่วนตัว หรือนำรถส่วนตนมาล้างที่หน่วยงาน เป็นต้น

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork-Barreling) เช่น ผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอนุมัติโครงการลงในพื้นที่เขตเลือกตั้งหรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบสาธารณะเพื่อ หาเสียง หรือการใส่ชื่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแสดงความเป็นเจ้าของสิ่งสาธารณะ เป็นต้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง ความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ส่วนรวม ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งเป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และได้ใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อประโยชน์ส่วนรวม มีหลากหลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สิน อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้เสียรับสัมปทาน หรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทของความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานในทุก ๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและบุคลากรในการปฏิบัติ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณการเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้นๆ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk : C) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตตาม พรบ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (ผลประโยชน์ทับซ้อน) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ระดับความเสี่ยงสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๕	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๔	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๓	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)					

จากตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) จะสามารถแสดงสถานะความเสี่ยง ตามรายสี เขียว เหลือง ส้ม แดง จะทำให้สามารถกำหนดระดับสถานะของความเสี่ยงแต่ละประเด็นได้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	สี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕	สีแดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม
ระดับความเสี่ยงสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔	สีส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘	สีเหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรให้มีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓	สีเขียว	ยอมรับความเสี่ยง

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☐ ๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่ง หน้าที่
- ☒ ๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Unknow Factor
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ - การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่น รถยนต์ วัสดุอุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เป็นต้น		✓
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือต่อพวกพ้อง		✓
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น - มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง		✓

Know Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว
Unknow Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากผลกระทบ ปริมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ลงโทษทางวินัยร้ายแรง มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรอย่างมาก
๔	สูง	ลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร
๓	ปานกลาง	มีบรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆครั้ง

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกจากรายชื่อไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของตารางระดับของความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	สี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม
ระดับความเสี่ยงสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรให้มีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบ ระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายฝ่ายภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายชื่อไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์		✓		
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง		✓		
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	✓			

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง ของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ตาราง ๒. ตามระดับคะแนน ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ กับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	๒	
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น		๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงาน กำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	๒
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	๓
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	๒

ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการ เฝ้าระวัง (โอกาส)	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ (ผลกระทบ)	ค่าความเสี่ยงรวมความ จำเป็น X ความรุนแรง
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	๒	๒	๔
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	๓	๓	๖
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	๒	๒	๒

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control matrix Assessment)

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ การแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสีย ทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ / ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับ มอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	พอใช้	✓		
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	พอใช้			✓
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	ดี		✓	

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
• การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖ คะแนน)
• การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๔ คะแนน)
• การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	ลำดับ ๓ (ระดับความเสี่ยงต่ำ = ๒ คะแนน)

๕.แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์	๑) ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และเก็บรักษารถยนต์ของ อบต. พ.ศ. ๒๕๔๘ และนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว กลับมาเก็บไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว หลังจากการใช้งานแล้วทุกครั้ง ๒) จัดทำคู่มือการตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและการใช้รถยนต์ส่วนกลาง ๓) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องมาตรการเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรม และความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๔) จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๕) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒) จัดทำมาตรการเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรม และความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๓). ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชนรับทราบผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๒) จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๓) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง นโยบายการงดรับและการให้ของขวัญ No Gift Policy ๔) จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมให้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว

๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
		เขียว	เหลือง	แดง
๑) ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้วปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และเก็บรักษารถยนต์ของ อบต. พ.ศ.๒๕๔๘ และนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้วกลับมาเก็บไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานหลังจากการใช้งานแล้วทุกครั้ง ๒) จัดทำคู่มือการตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและการใช้รถส่วนกลาง ๓) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง มาตรการพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสตามแนวในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๔) จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๕) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ	๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์		✓	
๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้วเรื่อง มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒) จัดทำมาตรการเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๓) ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชนรับทราบผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส	๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง		✓	
๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ ๒) จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๓) จัดทำจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง นโยบายการรับและการให้ของขวัญ No Gift Policy ๔) จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมสุจริตให้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว	๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น	✓		

๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรม หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกไป ดังนี้

- ▶ สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรม การบริการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม
- ▶ สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้ว แต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
- ▶ สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมิน ความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การนำทรัพย์สินของทางราชการ ไปใช้ประโยชน์	๔ (สีเหลือง)	๑) ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และเก็บรักษารถยนต์ ของ อปท. พ.ศ.๒๕๔๘ และนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว กลับมาเก็บไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงาน หลังจากการใช้งานแล้วทุกครั้ง ๒) จัดทำคู่มือการตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและการใช้รถ ส่วนกลาง ๓) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องมาตรการพัฒนา หน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสตามแนวในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๔) จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๕) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	๖ (สีเหลือง)	๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้วเรื่องมาตรการส่งเสริม ความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒) จัดทำมาตรการเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใส ตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ ๓) ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชน รับทราบผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส
๓. การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่น	๒ (สีเขียว)	๑) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่องแนวทางปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ ๒) จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติและกรณีศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว ๓) จัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว เรื่อง นโยบายการงด รับและการให้ของขวัญ No Gift Policy ๔) จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้าง ค่านิยมสุจริตให้แก่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเจ็ดริ้ว